

неповредивости човекове личности (Habeas corpus act) такође донет у Енглеској (1679) и то од стране Парламента. Овај акт штити личност и слободе појединаца од самовоље власти – управе и судства па се с правом сматра претечом модерног кривично процесног права јер садржи важне принципе и гаранције личне слободе човека у кривичном односно судском поступку. То су принципи који се односе на поступак притварања лица, његово задржавање (и трајање притвора) у притвору и остало и они и данас чине основу модерног кривично-процесног законодавства у већини цивилизованих европских и светских држава. Енглеска је важна још по једном акту – Закону о правима (Bull of rights) од 1689. год. који спада у истакнуте акте енглеске уставности, поред осталог и по томе што гарантује нека нова, пре свега политичка права (право грађана на подношење петиција краљу, право посланика на слободу говора, слободне парламентарне изборе) али и предвиђа неке нове елементе заштите личности човека, као што су забрана тражења претераног јемства, наметања претеране глобе или досуђивања окрутне и несразмерне казне. Осим Енглеске, још неке европске државе су се прочуле на плану признавања људских права и слобода као што су, рецимо, Шпанија или Пољска са своја два документа: Червињска и Једлњско-краковска привилегија (донете 1422. и 1430.) али и наша средњовековна Србија са својим чувеним Душановим закоником, донесеним на заседању Државног сабора у Скопљу 1349. год. Душанов законик је представљао покушај да се у Србији изведе кодификација и на једном месту регулишу сви важни друштвени односи али је важан и по томе што је утврдио положај властеле и цркве (њених великодостојника) и зајемчио њихова права, имовину и интегритет.

3. НОВОВЕКОВНА КОНЦЕПЦИЈА О ЉУДСКИМ ПРАВИМА – УТИЦАЈ РАЦИОНАЛИСТИЧКИХ ПРИРОДНОПРАВНИХ СХВАТАЊА НА ПОЈАВУ И РАЗВИТАК ЉУДСКИХ ПРАВА И СЛОБОДА

Оно што је у средњем веку започело племство, то је у новом веку успешно наставило грађанство као предводник покрета за општељудску еманципацију. Грађанство је пронашло снагу и инспирацију за своју водећу улогу у рационалистичкој филозофији и доктрини са којом је повело трећи сталеж у борбу против владајућих феудалних односа и институција. Рационализам је начео и разорио свемоћ апсолутистичке владавине (и монарха) тиме што је указао на границе свачије власти па и самовоље. То ограничење власти или границу моћи политичких владара рационалистички филозофи (пре свих Џ.С. Мил) виде у